

Sohan Singh, v. Jawala Singh etc. .(Sodhi, J.)

ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭੂਮੀ-ਮਾਲੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਦਾਹਰਨ ਉਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਢੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 2(1) (ਏ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(12) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵ, ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਐੱਸ.ਜੀ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਐਚ.ਆਰ.ਸੋਢੀ ਜੇ

ਸੇਹਨ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ।,- ਜਵਾਬਦੇਹ।

1969 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 137.

1971 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 1174 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

15 ਅਕਤੂਬਰ 1971 ਈ.

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ (1908 ਦਾ V) - ਆਰਡਰ 9,1 ਨਿਯਮ 2, ਆਰਡਰ 17 ਨਿਯਮ 2 ਅਤੇ 3 — ਮੁਦਈ ਦਾ ਗੈਰ-ਸੇਵਾ ਕੀਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ — ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ — ਅਜਿਹੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ — ਕੀ ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਣ-ਸੇਵਡ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਰਡਰ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਉਸੇ ਹੀ ਪਾਸ. ਜਿੱਥੇ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਅਦਾਲਤ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ 9, ਕੋਡ ਦਾ ਨਿਯਮ 2। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪਰਾ ੪)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 2 ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਜਾਂ ਡਾਕ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਚਾਰਜਯੋਗ ਉਕਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ। ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਗੈਰ-ਜੋੜਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜੋ ਵੀ ਹੋਣਗੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਉਸ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 5 ਅਤੇ 6)

ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1968 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਲ. ਗਰਗ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ, ਮਿਤੀ 21 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਰ.ਐਸ.

ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਸੇਵੀ, ਜੇ.—(1) ਇਹ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ, 5 ਅਗਸਤ, 1966, 20 (ਕਨਾਲਾਂ 13-3/4 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿ 82 ਕਨਾਲ 15 ਮਰਲੇ ਦੇ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਚਿਆ। ਪਿੰਡ ਤੱਲ੍ਹਣ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ। ਵਿਕਰੀ ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ 17067.19 ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੀ। ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। 1 ਅਗਸਤ, 1967 ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸੰਯੁਕਤ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਸਹਿ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ, ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ, ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਫਾਰਮਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 3 ਤੋਂ 7 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰੇਤਾ, ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ 2. ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੰਮਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

r

Sohan Singh, v. Jawala Singh etc. (Sodhi, J.)

ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ, 11 ਅਕਤੂਬਰ 1967 ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਫੁਨਣ ਸਿੰਘ, ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ 11 ਅਕਤੂਬਰ 1967 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਰਪੀ ਆਰਟ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਵਿਕਰੇਤਾ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਪਤੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਕੇਸ 29 ਨਵੰਬਰ 1967 ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਸੀ। _

(2) ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 5 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ 2, 3 ਅਤੇ 6 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪਤੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ 21 ਫਰਵਰੀ 1968 ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਪ੍ਰੀਕ੍ਰਾਈਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 21 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ:-

“ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ PF ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(3) ਮੁਦਈ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਜੁਲੰਦੂਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਨੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

(4) ਮੇਸ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਪੰਡਤ ਰਾਮ ਨਾਥ ਕਾਲੀਆ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਫਾਰਮਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਲਟ

ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ, ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ* ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੇ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।”

ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੋਲ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਨਿਯਮ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫੀਸ ਜਾਂ ਪੋਸਟਲ ਚਾਰਜ ਆਰਡਰ 9, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦਾ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ 2 ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਨ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਜਾਂ ਡਾਕ ਖਰਚਿਆਂ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ) ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਹੁਕਮ ਦਿਓ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ 'ਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਨਿਯਮ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਪਰ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 2, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਸੁਣਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ: -

“ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 1-1 ^{ਸਿੱਧੀ} ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। IX ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਰਡਰ ਬਣਾਓ ਜੋ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।”

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 21 ਫਰਵਰੀ 1968 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ।

5 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ। ਜਦੋਂ 21 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਕੁਝ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 2, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ। ਉਸ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਿਊਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 9 ਦੁਆਰਾ। ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 2, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 2, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਤਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਆਰਡਰ ਦਾ ਤੱਤ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹੜੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 2, ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3 ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿ 5 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ।

(5) ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਬਚਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 2 ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਜਾਂ ਡਾਕ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ. ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਰੋਰ 'ਬਾਪੂਰਾਵ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਬਨਾਮ ਵਾਮਨਾਰਾਓ ਗਣਪਤਰਾਓ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ।

(2) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1950 ਨਾਗਪੁਰ 188 '

ਜਿਸ ਨੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਰੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਗੋਨਾ ਸਰਦਾਰ (3) ਅਤੇ ਰਾਮਾਨੰਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰਮਾ ਸਿੰਘ (4) ਅਤੇ ਮਾਊਂਟ ਗਣੇਸ਼ ਕੁਏਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਓ ਰਾਜ ਸਿੰਘ (5) ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ।) .

(6) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ੇਕ ਆਬਾ ਬਨਾਮ ਇਬਰਾਹਿਮਜੀ (6) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਜੋ ਮੈਂ ਲਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਣਉਚਿਤ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਦੇ- ਕਦਾਈਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਫਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਫਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾ-ਜੋੜਨ ਦੇ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਉਸ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(7) ਸ੍ਰੀ ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 9, ਰੂਲ 2, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਤਰੀਕਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ 'ਤੇ ਵੱਖ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਆਰਡਰ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਆਰਡਰ 17, ਨਿਯਮ 3, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਗਲਤੀ ਨਾਲ . ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਹੈ

(3) ਏਆਈਆਰ 1920 ਪਟਨਾ 820

(4) ਏਆਈਆਰ 1921 ਪਟਨਾ 422

(5) ਏਆਈਆਰ 1937 ਅਵਧ। 502.

(6) 5 ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 188.

prithi Pal Singh v. The State of Punjab etc. (Jain, J.)

ਨਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਯਮ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਗੰਗਾ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਗੋਪਲੀ (7) ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਝੂਠ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ. ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਜੇ., ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਜੇ.ਜੇ.

; ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ। i

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ,- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 204 ਆਫ 1973।

21 ਨਵੰਬਰ 1973

---

(7) A.I.R. 1960 Raj. 245.

prithi Pal Singh v. The State of Punjab etc. (Jain, J.)

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ (1911 ਦਾ III.)- ਧਾਰਾ 20, 22 ਅਤੇ 24— ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ— ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ— ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਅਜਿਹੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ— ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ— ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
" ...

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਪੜ੍ਹਾਇਆਂ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ। ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਐਕਟ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ।
(ਪਰਾ ੮)